

15 ตุลาคม 2544 : วันปฏิบัติการร่วมกันทั่วโลกของ Occupy Wall Street

การก่อตัว ปฏิบัติการและผลสะท้อน ?

สุนทร คุณชัยมั่ง

บริษัท อิมเมจ พลัส คอมมิวนิเคชั่น จำกัด

16 ตุลาคม 2554

ความสำคัญ

15 ตุลาคม 2554 มีปรากฏการณ์การชุมนุมของประชาชนในเมืองใหญ่ทั่วโลกโดยเฉพาะในประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยผู้ชุมนุมเรียกตัวเองว่าเป็นปฏิบัติการของการต่อต้านระบบเสรีนิยมและมีขอบข่ายเชื่อมโยงกันทั่วโลก – Occupy Wall Street เป็นปฏิบัติการที่เรียกว่า global day of action เป็นปฏิบัติการที่เกิดขึ้นพร้อมๆกัน เช่น นิวยอร์ก ลอสแอนเจลิส เบอร์ลิน แฟรงก์เฟิร์ต ลอนดอน อัมสเตอร์ดัม โรม มาดริด สต็อกโฮล์ม ฮองกง โตเกียว ไทเป กรุงเมลเบิร์น ฯลฯ เป็นการชุมนุมโดยสงบ (ยกเว้นที่กรุงโรม มีเหตุรุนแรงที่ปะทะกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ) เพื่อเรียกร้องให้ระบบเศรษฐกิจที่บริหารจัดการโดยกิจการบริษัท (corporation) โดยเฉพาะกิจการในตลาดหลักทรัพย์ซึ่งเป็นคนส่วนน้อยของสังคมให้รับผิดชอบต่อคนส่วนใหญ่ของสังคม

การจัดตั้ง

OccupyWallStreet

The resistance continues at Liberty Square and [worldwide!](#)

Occupy Wall Street เป็นขบวนการต่อต้านแบบไร้ผู้นำ (leaderless movement) ซึ่งประกอบขึ้นจากการรวมตัวของผู้คนจากหลายสถานะ ไม่สังกัดผิวสี ไม่แยกเพศสภาพและความสนใจในทางการเมือง โดยมีประเด็นที่เป็นจุดร่วมของการรวมตัวอยู่ที่ว่า “We Are The 99 %” เป็นด้านตรงกันข้ามที่ขนานไปกับความละโมภ (greed) และการคอร์รัปชัน ซึ่งเป็นกลุ่มคนเพียง 1 % ของประชากรโลก เป็นขบวนการที่ใช้ยุทธวิธี (tactic) ที่จะนำไปสู่การสร้างความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายปลายทางและจะปกป้องความรุนแรงที่จะมีต่อสมาชิกผู้ร่วมขบวนการ (participants) อย่างถึงที่สุดเช่นเดียวกับยุทธวิธีที่ใช้ในขบวนการปฏิวัติโดยประชาชนของ Arab Spring

Where: Liberty Square ([How to get there](#))
Help & Directions: +1 (877) 881-3020
General Inquiries: general@occupywallst.org
Press Inquiries: press@occupywallst.org
Watch: [The world we're building](#)
Read: [This call to action](#)

Mail

The UPS Store
Re: Occupy Wall Street
118A Fulton St. #205
New York, NY 10038

Money orders only please, cannot cash checks yet.
Non-perishable goods only. We can accept packages of any size. We're currently low on food.

การอิงขบวนการปฏิวัติประชาชนในโลกอาหรับ (Arab Spring) จะเห็นได้จากข้อความของขบวนการที่ว่า จาก Tahrir Square (ย่านกลางกรุงไคโรของอียิปต์ ที่เป็นจุดมั่นของการชุมนุมประชาชนในอียิปต์เมื่อปลายปี 2010-ต้นปี 2011) ไปสู่ Time Square)

การปฏิบัติการ

- (1) เปิดพื้นที่เว็บไซต์ เป็น web base information society

ในคำแนะนำตัวของขบวนการอธิบายว่า เป็นศูนย์กลางของการรวมตัวอย่างไม่เป็นทางการที่จะสร้างความ เป็นเอกภาพระหว่างประเทศกับ Occupy Wall Street โดยแต่ละคนสามารถที่จะติดตามข่าวสารของ การเคลื่อนไหวผ่าน Facebook และ Twitter และ live feeds ระหว่างอินเทอร์เน็ต โดยมีจุดมุ่งหมายจะ กระจายการสร้างตัวของขบวนการต่อต้านนี้ออกไปทั่วโลกผ่านระบบการจัดการข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับ events ต่างๆที่รณรงค์ เป็นการจัดตั้งแบบต่อเนื่องไปเรื่อยๆ (ongoing) และข้ามแดนออกไปจากอเมริกา พร้อมกับประกาศท่าทีเกี่ยวกับการจัดการเงินบริจาคว่า “Important note: Occupy Together

will **never** ask for any monetary donations. We suggest that, if you want to donate monetarily, that you visit this site to help those who currently Occupy Wall St.”

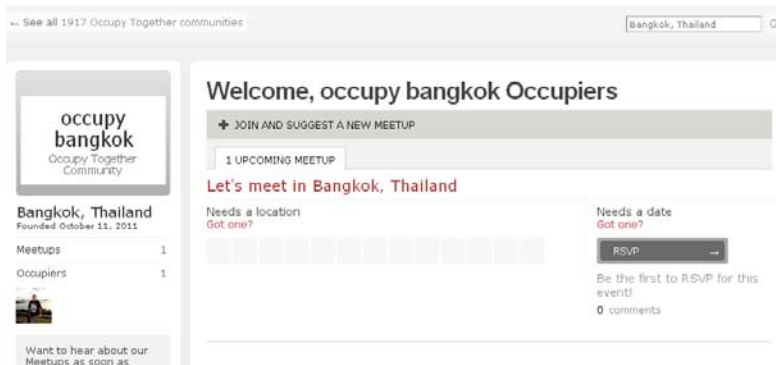
(2) การแจ้งความประสงค์รวมกลุ่มเพื่อสร้างปฏิบัติการ

สถานที่ / วัตถุประสงค์/รายการที่จะทำร่วมกัน (คล้ายๆกับ Smart Mobs) ผ่านโปรแกรม Meetup โดยใช้โปรแกรมนี้เป็นหน้า page ของเว็บไซต์ ที่ชื่อว่า www.meetup.com/occupytogether (เป็นการนำเอาโปรแกรมที่เป็น free application ของสื่อออนไลน์โดยทั่วไป มาปรับใช้กับขบวนการเคลื่อนไหว (เป็นการสร้างเครื่องมือ – tools / asset / potential สำหรับการเคลื่อนไหว – mobilization การนำเอาสื่อมาใช้เป็นเครื่องมือนี้ เหมือนกับกรณีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของไทยที่มีการนำเอาทีวีดาวเทียม – วิทยุชุมชน การเชื่อมโยงการกระจายตัวผ่านโครงข่ายสัญญาณอินเทอร์เน็ตของพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (พธม.) หรือแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในเว็บไซต์จะแสดงตำแหน่งที่เราอยู่ในส่วนใดของโลก เมืองใดของโลก พร้อมทั้งแสดงข้อมูลการแจ้งความประสงค์ของคนที่สนใจจะร่วมกิจกรรม ร่วมสนทนาในเรื่องเดียวกันนี้ และนัดหมายชุมนุมหรือแสดงกิจกรรมทางการเมืองร่วมกัน

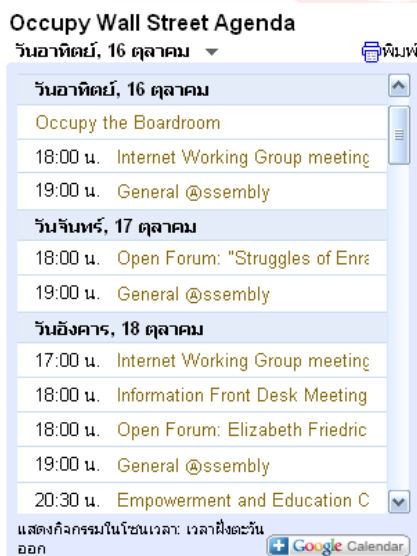
ในกรณีของ Occupy Bangkok : มีข้อมูลว่าอยู่ในระหว่างการพิจารณาจัดตั้งกลุ่ม/เครือข่าย/ปฏิบัติการ

OCCUPY TOGETHER

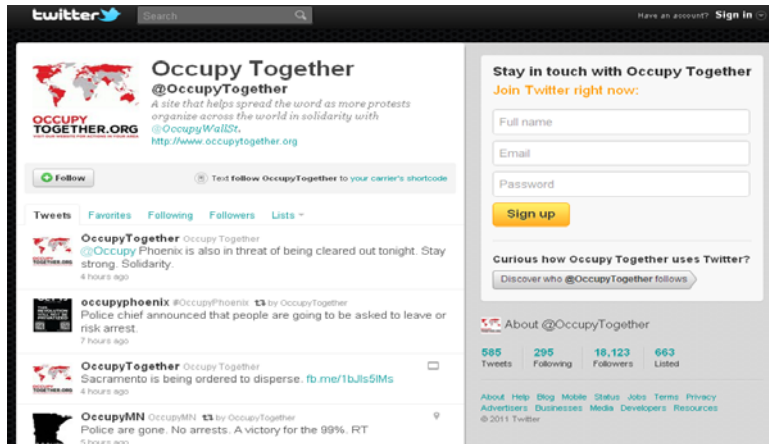

(3) ประกาศการนัดหมายและการจัดประชุมออนไลน์

โดยเครื่องมือนี้ เป็นการผนวกโปรแกรม free media – google calendar เข้ามาประกอบใช้เป็น application ใน <http://occupywallst.org> เป็นการแจ้งการนัดหมายว่าจะมีกิจกรรมอะไรบ้าง และที่ไหนบ้าง

(4) การมอนิเตอร์และ up to date สถานการณ์ การจับกุม /การปฏิบัติการณ์ของฝ่ายรัฐ ผ่าน twitter

ความคิดเห็น

- (1) กรณีของ Occupy Wall Street นี้ถือได้ว่า เป็นพัฒนาการของขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม ที่มีความประสงค์ที่จะต่อต้านในระบบเศรษฐกิจทุนนิยม เป็นไปตามลักษณะของ anti - capitalism หรือ anti - corporatism ที่ต่อเนื่องและมีพัฒนาการมากกว่าการชุมนุมต่อต้านการจัดประชุม WTO ที่เมือง Seattle เมื่อปี 1999 ซึ่งมีลักษณะของเหตุผลในลักษณะเดียวกัน คือ ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม แบบทุนที่ระดมในระบบตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์กติกาในระบบที่เคียงคู่กับระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยที่นักวิชาการจะเรียกระบบนี้ว่า ทุนนิยมเสรีประชาธิปไตย

การประท้วงของ Occupy Wall Street นี้ต่อกฎในทิศทางดังกล่าว ซึ่งในระบบยิ่งเติบโต ทุนจะยิ่งกระจุกอยู่ในกิจการขนาดใหญ่ในระดับโลก ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่า กิจการของบริษัท นั้น บางบริษัทมีมูลค่ามากกว่า GDP ของบางประเทศ

- (2) การอิงกับยุทธวิธีของ Arab Spring นั้น ในที่นี้จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าเป็นการประยุกต์ใช้สื่อออนไลน์ให้เป็นเครื่องมือที่ทรงพลังต่อการเคลื่อนไหว ร่นระยะเวลาสำหรับการสร้างความรู้ความเข้าใจต่อผู้รับข้อมูลข่าวสาร (ในกรณีนี้ขอทำความเข้าใจเพิ่มเติมว่า การก่อตัวโดยการใช้อินเทอร์เน็ตจนกระทั่งนำไปสู่การรวมตัวชุมนุมของประชาชนในกรณีของตูนีเซียและอียิปต์ นั้น ใช้เวลาในการสะสมตัวประมาณ 2 ปี แต่ในกรณีของกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วใช้เวลาน้อยกว่า อย่างน้อยในกรณีนี้ คือ 9 เดือนโดยประมาณ - ผู้ประมวลผล)
- (3) ระยะเวลาสะสมตัวตาม (2) นั้น ในทางทฤษฎีจะถือได้ว่าเป็นช่วงระยะที่ 2 ของ four stage of social movements lifecycles ที่จะประกอบด้วย 4 ระยะ คือ ระยะก่อตัว (emergence) ระยะสะสมตัว (coalescence) ระยะการจัดขบวน /การจัดตั้ง (bureaucratization) และระยะสุดท้ายคือหดตัวลงไป (decline) ดังนั้น บทบาทของสื่อออนไลน์และ social media และลักษณะของสังคมที่อุดมด้วยข้อมูล

- ความรู้ และการไหลเวียนของข้อมูลข่าวสาร คือ สิ่งที่จะบ่งบอกถึงการเติบโต ขยายตัว กระจายตัวของ ประเด็นว่า จะใช้ระยะเวลาจากการก่อตัว สะสมตัว จนไปสู่การสร้างปฏิบัติการนั้น เป็นจำนวนเท่าใด
- (4) ประเด็นที่น่าสนใจในเรื่องนี้ นอกจากประเด็นทางเศรษฐกิจ-การเมือง แล้ว ก็คือ การ organize ผ่าน เครือข่ายออนไลน์ และแบบฉบับของการต่อต้านที่ไม่มีความรุนแรงที่ฝ่ายต่อต้านและฝ่ายรัฐ ยกเว้นกรณี ของอิตาลี (อาจจะเพราะบุคลิกเฉพาะของอิตาลี) การ organize ผ่าน application ต่างๆของ ออนไลน์นั้น เท่ากับลดขั้นตอนของ social agent หรือ ตัวกลาง /ตัวการ (ตัวการ/หรือตัวกลางที่ในทาง หลักการจะถือเป็นส่วนที่สำคัญของการจัดตั้ง /ก่อกระบวนการในแบบเดิม – traditional หน้าที่ดังกล่าว นี้ เปรียบเสมือนกับส่วนที่เป็น NGO หรือผู้นำกิจกรรมทางสังคมหรือนักเคลื่อนไหวในปัจจุบัน ทำหน้าที่นี้ อยู่ – เรื่องบทบาทของผู้นำนี้มีทฤษฎีที่เกี่ยวกับขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมอย่างน้อย 2 แนวทางที่ให้ ความสำคัญกับเรื่องนี้ไว้ นั่นหมายความว่า บทบาทในเรื่องนี้ในอนาคตที่เกี่ยวกับ ตัวกลาง /ตัวการ / Agent จะลดลง... ส่วนที่จะมีบทบาทสูงขึ้น จะเป็น เครื่องมือสื่อใหม่ๆที่เป็น social media และ ประเด็นหรือข้อมูลความรู้ ที่ไหลเวียน ไป-มา ในพื้นที่ข้อมูลข่าวสาร (พื้นที่ที่เป็นสาธารณะของการพบปะ แลกเปลี่ยน ทุกๆประเภท)
- (5) บทบาทที่จะเกิดขึ้นตาม (4) นั้น จะเป็นไปตามสภาพของเศรษฐกิจสังคม ที่เป็นยุคหลังการพัฒนา เศรษฐกิจอุตสาหกรรม (post-industrialization) โดยที่ในระบบเศรษฐกิจสังคมของไทย ยังไม่ได้มี ลักษณะครบถ้วนเช่นนั้น เพราะระบบเศรษฐกิจสังคมของไทยยังผสมทั้งเกษตร-ชนบท /เมือง-บริการและ อุตสาหกรรม ยังมีลักษณะก้ำกึ่งในพฤติกรรมทางสังคมและการใช้ชีวิต ดังนั้น ในกรณีของไทย ลักษณะ ของผู้นำหรือตัวกลาง /ตัวการ จะยังมีบทบาทอยู่ ควบคู่ไปกับการขยายตัวของเครื่องมือในการสื่อสารและ social media แต่จะมีผู้นำในแต่ละเหตุการณ์ที่หลากหลาย เป็นไปแบบชั่วคราวชั่วคราวมากขึ้น (จะไม่ สามารถยึดครองเป็นพื้นที่ เช่น ภาคใต้จะต้องเป็นบรรจง นะแส ภาคตะวันออก จะต้องเป็นสุทธิ อัจฉมาศย์/เรื่องเขื่อน-สิ่งแวดล้อม จะต้องเป็นวิฑูรย์ เพิ่มพงศาเจริญ หรือเรื่องแปรรูปรัฐวิสาหกิจจะต้อง เป็นรสนา โตสิตระกูลหรือสารี อ่องสมหวัง จะเกิดผู้นำรุ่นใหม่ๆที่เกาะกระแสไปกับสื่อที่เกิดขึ้นใหม่ใน พื้นที่ FB วิทยุชุมชน หรือแม้กระทั่งผู้นำมีอบในสถานการณ์เฉพาะหน้า)
- (6) ในไทย กรณีตาม (3) ผู้นำใน FB จะเห็นได้จากบทบาทของนักกิจกรรมทางสังคมออนไลน์ของภาคใต้ หรือ แม้กระทั่งกรณี “กลุ่มพิทักษ์อากาศสดชื่น” ในกรณีของวิทยุชุมชน – ทีวีดาวเทียม ดูตัวอย่างได้ผู้นำสื่อ เหลือง-แดง ฯลฯ

หากมีการใช้เครื่องมือสื่อและมีการจัดตั้งแบบเดียวกับ occupy wall street นี้ ความเคลื่อนไหวจะเกิด ความเข้มข้นมากขึ้น โดยเฉพาะการแพร่กระจายของข้อมูลจะขยายตัวไปอย่างรวดเร็ว จนฝ่ายที่เกี่ยวข้อง กับกรณีไม่สามารถที่จะรับมือได้ทัน หากยังมีระบบการบริหารจัดการแบบเดิม /ไม่สนใจที่จะบริหารข้อมูล ข่าวสารในพื้นที่ออนไลน์

- (7) การจัดองค์กรแบบลดความสำคัญของผู้นำของ occupy wall street นั้น ไม่ได้หมายความว่าไม่มีการบริหารจัดการ เพราะยังมีการจัดระบบการประสานงาน สำนักงาน กติกาเบื้องต้น ฯลฯ ดูรายละเอียด ข้อมูลเบื้องต้นที่แสดงไว้ในหัวข้อ “การจัดตั้ง” เพียงแต่ว่า มีบทบาทของสื่อที่เป็น social media และ infrastructure ของสื่อมีบทบาทมากขึ้น
- (8) สารสำคัญในการบริหารจัดการลักษณะทางสังคมในลักษณะนี้ องค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องกับความเป็นทุนนิยม จะต้องหันกลับไปพิจารณาดำเนินการในความเกี่ยวข้องของการกระจายผลประโยชน์ไปยังส่วนต่างๆ ในเศรษฐกิจและสังคม (distribution) ในขณะเดียวกันเรื่องอย่างนี้ จะอาศัยเฉพาะบทบาทในทางปฏิบัติ โดยลำพังของกิจการบริษัท/เอกชน น่าจะไม่เพียงพอที่จะสร้างความเชื่อมั่น รัฐจะต้องเปลี่ยนแปลงในระดับโครงสร้างการบริหารเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การกระจายทุน การกระจายประโยชน์ การจัดระบบภาษี ฯลฯ
- (9) หลังเหตุการณ์ที่ Seattle ในปี 1999 โลกทุนนิยม ได้สร้างนวัตกรรมทางนโยบายขึ้นมากมาย เช่น good governance / transparency / anti corruption และแนวความคิด CSR การโหมพัฒนาแนวความคิดแบบพัฒนาอย่างยั่งยืน ฯลฯ ทั้งในระดับองค์กร ชาติ ระหว่างประเทศ /โลก ดังนั้น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นของ Occupy Wall Street นี้ เป็นการเคลื่อนไหวทางสังคมที่เกิดขึ้นหลังจากวิกฤติเศรษฐกิจของสหรัฐ – ยุโรป ย่อมจะนำไปสู่การเปลี่ยนในระบบขนานใหญ่ หรือ อาจจะเป็นจุดแข็งโค้งของประเทศเศรษฐกิจใหม่ที่กำลังจะทะยานตัวออกไป คือ บราซิล รัสเซีย อินเดีย และจีน

การเคลื่อนไหวของ Occupy Wall Street จะไม่จบลงเพียงวันสองวันนี้ เพราะในเจตนารมณ์ของ ขบวนการก็ระบุไว้ชัดเจนว่าเป็น ongoing movements จะเป็นเรื่องใหม่ เป็นกระแสสังคมใหม่ เป็นทัศนคติใหม่ของผู้บริโภค ที่จะมีผลกระทบต่อการบริหารจัดการองค์กร ระบบเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง อย่างน้อยน่าจะเป็นไปในระยะ 10 ปีต่อจากนี้ (ขึ้นอยู่กับการทำความเข้าใจและเปลี่ยนระบบการบริหารจัดการในฝ่ายของกิจการบริษัท /ทุนนิยม/รัฐ)